

DIFUSIÓ HISTÒRICA I PROMOCIÓ DE L'OCUPACIÓ EN ELS ARXIUS DE TERRASSA. ARXIU COMARCAL DEL VALLÈS OCCIDENTAL – ARXIU HISTÒRIC DE TERRASSA

Joan Soler i Jiménez, director de l'Arxiu Històric de Terrassa

1. Tractament arxivístic dels fons documentals

Una de les funcions principals de l'Arxiu és la de preservar els fons documentals que ingressen al seu dipòsit, a la vegada que garantir-ne l'accés mitjançant una bona classificació i descripció. El desenvolupament d'aquesta funció es realitza a partir d'un ampli ventall d'activitats que requereixen un coneixement tècnic especialitzat. No es tracta de feines mecàniques, sinó de tasques en què cal aplicar un coneixement molt profund de la documentació administrativa i històrica, a més d'una capacitat organitzativa i de síntesi molt important.

Es tracta d'una de les feines més importants a l'interior del servei, que es perllonga al llarg de l'any. En aquest sentit la manca històrica de personal en el servei fa que convingui trobar recursos externs. Per a aquest any, l'ajuda de fins a cinc becaris ha estat fonamental, tot i que mai no s'ha de deixar la porta tancada a la disposició de més recursos humans, si s'escau. L'especialització i el rigor necessaris en aquestes tasques requereix que, no només persones en formació, sinó també persones totalment formades puguin desenvolupar-les. Tot plegat serveix i redunda en un servei de més qualitat, tenint en compte que l'aproximació dels usuaris a un arxiu poques vegades és directa i sense cap coneixement, sinó que calen uns coneixements i una preparació previs, i uns protocols de mediació per part de l'arxiver que aconsella i guia.

La competència en la gestió d'aquesta funció és exclusiva del servei d'Arxiu i està regulada per la legislació autonòmica i per un ampli desenvolupament normatiu a l'interior de l'Ajuntament de Terrassa.

1.1 Gestió del fons municipal de Terrassa

S'han acomplert els objectius de classificar, ordenar i descriure la documentació transferida procedent de l'Ajuntament de Terrassa i que ha entrat en fase inactiva, a fi i efecte de facilitar-ne la consulta a l'Arxiu Històric. Aquest any la classificació del fons de l'Ajuntament de Terrassa ha requerit d'un esforç més gran, ja que ha calgut preparar-ne la sistematització de cara al trasllat al nou edifici de l'Arxiu que es preveu durant el 2011. Es tracta d'un dels fons més voluminosos de l'Arxiu. En concret s'han dut a terme les següents accions:

- S'han integrat un total de 30'3 metres de documentació transferida de l'Arxiu Administratiu de Terrassa.
- S'ha unificat la classificació de la documentació de l'Ajuntament de Terrassa

entre 1840 i l'actualitat amb el Quadre de Classificació Corporatiu aprovat el gener de 2009.

- S'ha millorat la descripció del fons històric de l'Ajuntament de Terrassa, després d'una revisió exhaustiva d'una gran part de la documentació que ja es troba a l'Arxiu Històric.
- S'ha començat la renumeració de les unitats d'instal·lació seguint el mètode de la classificació continuada.
- S'ha avançat en una classificació i descripció completament informatitzada, que podrà ser millorada substancialment amb la incorporació de la documentació electrònica generada en el nou gestor documental URM adquirit per l'Ajuntament de Terrassa.
- **Guia de l'Arxiu Municipal de Terrassa.** Durant tot l'any s'ha procedit a realitzar un repàs exhaustiu de la totalitat dels fons que es conserven a l'Arxiu, a fi i efecte de preparar la publicació d'aquesta guia, que contindrà una relació detallada i completa de tots els que actualment configuren el nostre arxiu. La preparació d'aquest material s'ha realitzat al llarg del 2010 i a dia d'avui està en fase de finalització.

1.2 Gestió dels fons del Consell Comarcal, de les entitats territorials de la Generalitat de Catalunya i del fons Notarial

S'ha continuat de manera sistemàtica la classificació, l'ordenació i la descripció de la documentació transferida procedent de les oficines comarcals de la Generalitat de Catalunya i de les notaries. En el cas del Consell Comarcal, aquest ja disposa d'un servei d'arxiu propi, de manera que la participació del nostre Arxiu és d'assessorament actiu.

Presentació del projecte "Arxius Accessibles" el 20 d'Octubre

Dins del Pla d'Ocupació adreçat a digitalitzadors que la Generalitat de Catalunya ha organitzat enguany, el Consell Comarcal ha pogut utilitzar l'equipament del nostre Arxiu per a digitalitzar de manera exhaustiva els seus llibres d'actes i de resolucions, tot completant una còpia digital segura i autèntica d'aquests documents per tal que puguin ser utilitzats en comptes dels originals, els quals romandran dipositats a l'Arxiu Comarcal. Aquest Pla d'Ocupació ha permès la incorporació de dues persones que han fet aquesta feina entre els mesos de setembre i desembre.

Pel que fa a les oficines comarcals, hi ha hagut un ingrés de documentació del Parc de Bombers de Terrassa, amb una relació exhaustiva de les actuacions realitzades entre 1966 i 2004, i també hem tramitat l'avaluació anual d'expedients de l'Oficina Liquidadora de Terrassa.

Quant al fons notarial, s'ha procedit a una revisió profunda de l'ordenació existent, que ha suposat la revisió de més d'un miler d'unitats d'instal·lació. D'especial incidència ha estat la classificació i l'inventari de molts documents i notes soltes que s'havien anat incorporant a aquest fons com a resultat dels treballs d'identificació i classificació dels fons històrics de l'Arxiu. D'aquesta manera el fons notarial ha quedat a punt per al seu trasllat al nou arxiu.

1.3 Gestió dels ingressos de nous fons

Un altre dels objectius importants de l'Arxiu és el de promoure les donacions o cessions en règim de comodat de fons personals, patrimonials, empresarials i d'associacions, amb la finalitat de preservar la memòria escrita, gràfica i audiovisual de la ciutat de Terrassa.

En aquest sentit convé destacar, del total d'ingressos acceptats enguany, un parell de fons d'especial rellevància ciutadana:

- **Fons Ignasi Amat i Monset, tresorer del Teatre Principal (1893-1960).** Aquest és un fons que permet documentar una època del Teatre Principal que ens era desconeguda, documentalment parlant. Es tracta de documents gestionats per Ignasi Amat, en qualitat de tresorer i vocal de l'entitat, que es conservaren a casa seva. Davant l'absència d'un fons propiament dit del Teatre Principal, recuperar aquesta documentació té un valor especial.
- **Fons de l'associació Fons Casteller Emili Miró (1918-1996).** Aquest fons ja havia entrat a l'Arxiu l'any 1998 i ara s'ha renovat i consolidat l'acord jurídic de cessió en comodat, que permet de dotar de major seguretat l'ingrés de la documentació i, sobretot, facilitar-ne l'estudi i la difusió. El fons és fruit de la recopilació de documents feta per Emili Miró, especialment de fotografies, predicots, cartells i reportatges, relacionats tots ells amb el fet casteller. D'aquesta manera, el fons documenta episodis d'aquest fenomen esdevinguts durant el segle xx, abans de la seva revifada a partir dels anys 90.

1.4 Gestió dels ingressos bibliogràfics i de la biblioteca auxiliar

S'han classificat i catalogat de manera sistemàtica les novetats bibliogràfiques sobre història (especialment local i comarcal) i sobre ciències auxiliars de la documentació històrica que s'han adquirit o rebut a l'Arxiu. S'ha procedit a la informatització del registre d'entrades de llibres i altres productes bibliogràfics i hemerogràfics, per a facilitar-ne el retrobament i la gestió.

En aquest sentit, cal destacar la descripció informatitzada de la bibliografia de Col·lecció Local de l'Arxiu mitjançant el programa de descripció DABI'T (Dades Bibliogràfiques de Terrassa) gestionat per la Biblioteca Central i Terrassa.net. Actualment ja hi ha un miler de referències de col·lecció local que es troben a l'Arxiu disposades en aquesta base de dades oberta a la consulta pública per via telemàtica al portal www.terrassa.net.

També cal destacar la recepció d'un seguit de bibliografia procedent del fons de duplicats de la Biblioteca de Catalunya, que han permès completar algunes seccions de la nostra col·lecció.

2. Restauració, digitalització i preservació digital de fons documentals

Una de les tasques més importants dels darrers temps als arxius és la digitalització dels fons documentals. Aquesta activitat es realitza amb una doble funció: la preservació dels originals i la facilitació d'accions de difusió i consulta de documentació de manera no presencial. En aquest sentit l'Arxiu realitza digitalitzacions de fons de l'Ajuntament de Terrassa des de l'any 2006, per tal de facilitar-ne l'accés i la utilització.

Presentació del llibre de Privilegis de Terrassa (1228-1652) adaptat al Sistema braille

L'Arxiu ha participat en diferents programes: el programa de la Diputació de Barcelona de digitalització d'actes del ple (2006) i el Pla Bruniquer de la Generalitat de Catalunya de restauració i digitalització (2007, 2008 i 2009). Enguany s'ha sol·licitat la participació en el Pla Bruniquer de 2010. Aquest pla té un objectiu doble: la digitalització i la restauració d'originals. La restauració és igualment important, perquè consolida els originals i en frena la degradació. A la vegada permet l'accés a documentació d'arxiu que fins ara no podia ser d'accés públic pel seu estat de conservació.

Un darrer conjunt de tasques són les associades a la preservació digital d'aquestes digitalitzacions. Qualsevol procés de digitalització genera un seguit de documents en format electrònic que convé conservar d'igual manera que es conserven els originals en suports com el paper o el pergamí. La preservació dels documents electrònics demana de repositoris segurs que en permetin la utilització, la gestió i la no corrupció.

2.1 Programa de restauració

Dins del marc del Pla Bruniquer 2010 de la Generalitat de Catalunya s'ha realitzat una proposta de restauració de diferents llibres del comú de la vila, de la batllia i de la notaria de Terrassa dels segles XIII-XV, que està en fase d'execució. El propi servei de l'Arxiu efectua el condicionament bàsic d'alguns pergamins i recentment se n'han netejat i aplanat uns quants que han sorgit arran de la reordenació del fons notarial i un grup de cinc pergamins procedents d'un fons patrimonial.

2.2 Programa de digitalització

Dins del marc del Pla d'Ocupació 2010 de la Generalitat de Catalunya s'ha realitzat la proposta de digitalitzar una primera part de la sèrie factícia de documents anomenada "Documents Històrics. 1700-1920". Aquesta sèrie fou elaborada amb criteris historicistes pel polític i historiador Josep Ventalló i Vintó al principi del segle XX. Ventalló va recopilar aleatòriament documentació municipal d'aquell període i la va ordenar cronològicament, sense cap altre tipus de referència que permetés la seva contextualització. La digitalització d'aquesta sèrie, doncs, ens permetrà disposar de la documentació continuada d'aquest període convenientment descrita i a punt per fer-ne difusió. Trobar una solució a aquest conjunt documental era una necessitat sentida des de feia temps, perquè la seva consulta, utilització i citació freqüents i durant molts anys en feia problemàtica la reconstitució física de les sèries originàries. La informàtica ens permetrà ara, tant la consulta dels documents, com la seva adscripció al quadre de classificació corresponent.

En paral·lel, Canal Terrassa TV ha iniciat la digitalització de les cintes analògiques procedents de l'emissió dels primers noticiaris dels anys 1987 a 1995, que es conser-

ven a l'Arxiu Històric. D'aquesta manera s'afrontarà la part final del treball de transferència, classificació i descripció del fons audiovisual d'aquesta televisió que s'inicià l'any 2008. La digitalització permetrà un millor accés a les gravacions històriques d'aquest canal, així com el refrescament dels suports analògics en suports digitals, ateses les dificultats cada cop més importants per a trobar al mercat aparells reproductors de cintes analògiques.

Convé destacar també els treballs de digitalització que ha dut a terme la Societat Genealògica de Utah durant els mesos d'agost a novembre, en el marc d'un acord per a digitalitzar documents dels arxius comarcals de Catalunya. Aquesta entitat jurídica sense ànim de lucre té l'objectiu de recollir informació relativa a persones per a preservar-ne la memòria genealògica. En el nostre Arxiu ha procedit a la digitalització de les sèries completes de padrons d'habitants, censos electorals, registres de llesves, registres sacramentals i civils, capbreus jurisdiccionals, entre d'altres sèries, no sobrepassant mai el límit temporal de 1950 per tal de no afectar els drets a l'intimitat i a la protecció de les dades personals. Segons el conveni signat entre la Generalitat de Catalunya i aquesta Societat l'any 2005, els arxius que permetin la digitalització de la documentació que interessi rebran una còpia de tot el material digitalitzat. Això, evidentment, és clarament beneficiós per al nostre servei.

2.3 Programa de preservació digital

La preservació de la documentació digitalitzada és una de les necessitats actuals més importants en el món dels arxius. Aquesta activitat va en paral·lel a la preservació de la documentació electrònica *digital born* que s'està produint a l'Ajuntament de Terrassa i a la majoria d'administracions. En aquest sentit, l'Arxiu Històric forma part de l'anomenat Sistema PARADÍS, un sistema de gestió integral de la documentació electrònica que ha de permetre un control i una gestió exhaustiva de qualsevol fitxer electrònic produït per l'Ajuntament de Terrassa. L'Arxiu Històric, com a òrgan garantidor de la preservació a llarg termini de qualsevol documentació, amb independència del seu suport físic, ha iniciat diferents actuacions en aquest sentit.

- S'està utilitzant el repositori de seguretat del Centre de Supercomputació de Catalunya (CESCA) per a ubicar-hi una còpia de tota la documentació digitalitzada que preservem a l'arxiu. Aquest centre garanteix totes les mesures de seguretat i protecció de la integritat i l'autenticitat de tots aquests productes, i és un servei a càrrec de la Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental per a la Xarxa d'Arxius Comarcals.
- S'han començat a definir els requeriments funcionals per a la creació d'un Repositori de Seguretat propi de l'Ajuntament de Terrassa, integrat en el Sistema de gestió PARADÍS.

- S'ha participat i col·laborat en el desenvolupament del repositori de seguretat iARXIU, que gestiona l'Agència Catalana de Certificació, per tal de millorar-ne les prestacions.

3. Convenis i col·laboracions institucionals

L'Arxiu Històric és un òrgan administratiu viu i actiu, i col·labora amb diferents entitats en qualitat de centre especialitzat en el tractament de la documentació escrita i gràfica. És una funció de l'Arxiu la dinamització d'activitats dedicades a la preservació de fons documentals, però, per a assolir-ho, disposa d'una xarxa activa de col·laboradors i especialistes que permeten el perfeccionament continuat del nostre servei.

En aquest sentit dividim les diferents afinitats en tres grans paquets d'acords: els acords de col·laboració, els acords de formació i els acords d'assessorament.

3.1 Acords de col·laboració

L'objectiu dels acords de col·laboració és crear les sinergies que permetin un intercanvi de coneixement fructífer i la producció d'activitats de tractament arxivístic i de difusió de fons documentals de manera conjunta. Els que s'han seguit enguany han estat els següents:

- **Pla d'Arxius 2007-2011.** Dins del marc d'aquest pla s'inclou l'actuació coordinada entre els serveis municipals d'Arxiu Administratiu i d'Arxiu Històric. En aquest sentit, s'han continuat les iniciatives previstes en aquest pla i s'ha començat a treballar en la redacció del nou Pla d'Arxius 2011-2015. La presa de decisions en matèria de gestió i de preservació documental és sempre coordinada. El sistema de gestió documental PARADÍS, a més, inclou els dos serveis en una sola línia d'actuació.
- **Participació en la Secció d'Arxius Notarials de l'*International Council on Archives* (ICA/SAN).** S'ha preparat la resposta a l'enquesta sobre l'estatut jurídic dels arxius notariaus de l'Estat espanyol, amb informació del sistema notarial històric dels diferents regnes units a la Corona de Castella i un recull exhaustiu de la legislació contemporània, així com una bibliografia dels arxius notariaus, i s'ha avançat en la preparació d'un manual internacional d'arxius i documents notariaus. La reunió s'ha celebrat a Sant Jaume de Galícia els dies 18 i 19 d'octubre amb participació de l'Arxiu, custodi d'un important fons notarial.
- **Col·laboració amb el Centre d'Estudis Històrics de Terrassa.** Des ja fa força anys el CEHT, com a proveïdor de serveis professionals en recerca històrica i en la seva difusió, col·labora amb l'Arxiu a l'hora de coordinar accions divulgatives. La seva feina és molt important i l'ajuda proporcionada, de qualitat.

- **Conveni per al projecte “Arxius Accessibles”.** La Delegació territorial de Catalunya de la ONCE, el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Terrassa han signat el dia 20 d'octubre un conveni de col·laboració per a donar continuïtat a les iniciatives plantejades en aquest projecte. L'objectiu és preparar i oferir productes d'arxiu a persones cegues o amb deficiència visual, a fi que aquest col·lectiu s'apropi per primera vegada als arxius. Aquesta iniciativa, pionera a l'Estat, pretén veure l'arxiu amb uns altres ulls: l'esforç de síntesi que comporta preparar aquest tipus de productes suposa una millora en la capacitat comunicativa dels arxius. D'aquesta manera donem suport a un col·lectiu sensible, però a la vegada ens reinventem.

3.2 Acords de formació

L'Arxiu busca la col·laboració de personal qualificat per a desenvolupar les tasques de tractament arxivístic, un personal que així pot també millorar el seu mestratge en aquesta disciplina, i treballa per a fomentar el coneixement de la història de Terrassa i de Catalunya. Els acords de formació existents amb diferents departaments universitaris i amb entitats culturals terrassenques permeten la consolidació d'aquests objectius.

- **Seminari Arxivística i Informàtica.** S'ha participat en la jornada *Arxivística i Informàtica: un acord és possible*, organitzada per l'Ajuntament de Terrassa i l'empresa Oracle Consulting i celebrada a Barcelona el dia 18 de maig amb les ponències: “A la recerca d'un vocabulari comú” i “El projecte de gestió documental de l'Ajuntament de Terrassa”.
- **Jornada d'Arxius Municipals.** S'ha participat en la *XVIII Jornada de Archivos Municipales*, organitzada per l'Asociación de Archiveros de Madrid i celebrada a San Sebastián de los Reyes el dia 27 de maig, amb la ponència: “El sistema Paradís. Gestión de documentos en el Ayuntamiento de Terrassa”.
- **Jornada de Signatura Electrònica.** S'ha participat a una taula rodona sobre la preservació de la signatura electrònica a llarg termini a les *VI Jornades de Signatura Electrònica* que ha organitzat l'Agència Catalana de Certificació el dia 27 d'octubre a Barcelona, i s'hi han presentat els criteris adoptats per l'Ajuntament de Terrassa en la preservació de les signatures electròniques associades als documents electrònics administratius.
- **Conveni amb ESAGED.** S'ha donat continuïtat al conveni existent amb l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió Documental per a disposar de dos becaris i dos estudiants en règim de pràcticum. Els dos becaris han donat suport al tractament arxivístic dels fons ingressats i a la digitalització d'alguns fons i els estudiants en pràcticum han ajudat a les tasques de reordenació del fons de

l'Ajuntament de Terrassa i del fons notarial. Tots ells han actuat, en diferents períodes, entre els mesos d'abril i octubre d'aquest any.

- **Conveni amb la Universitat de Vic.** S'ha gestionat un conveni nou amb la Universitat de Vic que ens ha permès disposar d'una becària que ha realitzat el pràcticum de l'assignatura de Gestió d'Arxius del grau en Documentació. Aquesta becària ha definit les pautes per a incorporar totes les referències bibliogràfiques de Terrassa al catàleg informatitzat DABI'T, ha realitzat un manual de funcionament d'aquesta aplicació informàtica i ha donat suport a diferents tasques de descripció del fons documental de l'Ajuntament de Terrassa.
- **Acord amb la Universitat de Barcelona.** S'ha gestionat un acord de col·laboració amb el Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica de la Universitat de Barcelona per al tractament de la documentació del fons patrimonial Fontcuberta, en el qual s'ha trobat documentació relativa al Castell Cartoixa de Vallparadís, que entre els segles XV i XIX pertanyia als marquesos de Sentmenat, a fi i efecte de preparar convenientment la difusió d'aquest material.
- **Curs amb Òmnium Cultural.** S'ha col·laborat amb la Delegació d'Òmnium Cultural a Terrassa en el Curs d'Història de Catalunya que cada any orga-

Portada de l'opuscle Poesia Poca-solta, amb l'edició de diferents textos eròtics i satírics conservats a l'Arxiu

nitzen conjuntament aquesta entitat, el Centre d'Estudis Històrics de Terrassa i l'Arxiu Històric Comarcal, en aquesta ocasió amb el títol de "Fets històrics viscuts pels paisatges fluvials catalans", en cinc sessions fetes al llarg del mes de maig (tres a la seu d'Òmnium i dues a l'Arxiu Històric Comarcal).

3.3 Acords d'assessorament

El coneixement profund i l'àmplia experiència de l'Arxiu en matèria de gestió documental i preservació del patrimoni documental fa que els nostres arxivers participin en consells de redacció de revistes especialitzades. La funció és la de participar en la feina d'aquests consells, elaborar dossiers específics, confeccionar i demanar notícies o ressenyes bibliogràfiques i altres tasques de redacció i edició. Les tasques d'assessorament també es desenvolupen al marge d'aquestes publicacions amb serveis d'arxiu que requereixen opinió i criteris.

- Revista *Arxius. Butlletí de la Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental*. S'ha participat en el Consell de redacció d'aquest butlletí i s'han buscat aportacions dels arxius de la comarca.
- Revista *Lligall. Revista Catalana d'Arxivística*. S'ha participat en el Consell de redacció de la revista *Lligall*, de l'Associació d'Arxivers de Catalunya.
- Revista *Terme. Revista d'història*. S'ha dirigit i coordinat el Consell de redacció d'aquesta revista i s'ha treballat especialment en la redacció, la correcció lingüística, la relació amb els autors, l'acte de presentació i la difusió.

4. Difusió de la recerca històrica

A més de les activitats ordinàries dedicades al tractament arxivístic dels fons, a la preservació de la documentació i als diferents acords d'assessorament i col·laboració, l'Arxiu també té un ampli dispositiu de productes, accions i instruments de difusió del coneixement històric de la nostra ciutat i d'altres poblacions veïnes. Diferenciem entre productes de difusió (serveis i materials impresos) i les activitats de difusió (conferències, presentacions de llibres, exposicions).

4.1 Productes de difusió

Amb l'objectiu de continuar oferint productes de difusió que permetin el coneixement de la documentació d'arxiu i de la història de Terrassa i la comarca a diferents col·lectius ciutadans, més o menys especialitzats, els productes realitzats han estat els següents:

- **Edició de *Terme. Revista d'història*, núm. 25.** Fruit de la col·laboració amb el Centre d'Estudis Històrics de Terrassa i l'Arxiu Municipal Administratiu, com

cada any ha sortit aquesta revista. L'Arxiu Històric Comarcal ha participat en el treball de redacció, edició, presentació i difusió d'aquest producte. Addicionalment, i amb motiu del 25è aniversari de la revista, s'ha preparat un vídeo commemoratiu amb un documental de to desenfadat sobre com s'elabora la revista, que s'ha presentat el dia 13 de desembre al Cinema Catalunya.

- **Projecte “Arxius accessibles”.** Amb aquesta activitat volem arribar a un col·lectiu que tradicionalment ha estat sempre poc vinculat al món dels arxius per les dificultats d'accés a documentació molt especialitzada, com són els cecs i els deficients visuals. Conjuntament s'ha preparat una ruta tipus per tal d'acollir visites d'invidents a l'Arxiu amb material tàctil especialment preparat. Aquest projecte s'ha engegat enguany amb l'edició del *Llibre de privilegis de la vila i terme de Terrassa (1228-1652)* en sistema Braille i en format audiollibre per a ser sentit.
- **Portals web.** Fruit de l'estreta col·laboració entre Arxiu Històric i Arxiu Comarcal s'han activat durant aquest any dos portals d'internet per a fer difusió de les nostres activitats. D'una banda el nou portal de la Xarxa d'Arxius Comarcals (XAC), i de l'altra el web de l'Arxiu Municipal de Terrassa.
- **Exposició “A 1,20 metres: els drets de la infància des de la seva alçada”.** Exposició fotogràfica organitzada pel Col·legi Oficial d'Advocats de Terrassa i exposada entre els dies 18 i 31 de maig. Han visitat l'exposició un total de 126 persones.
- **Exposició “Fondo Estatal de Inversión Local”.** S'ha ofert l'exposició fotogràfica organitzada amb motiu dels projectes del FEIL 2009, que s'ha exposat a l'Arxiu entre els dies 9 i 19 de juliol. Ha comptat amb la visita de 96 persones.
- **Consultes administratives.** Es tracta d'un servei d'ordre intern adreçat als treballadors de l'Ajuntament de Terrassa que requereixen documentació del fons municipal conservada en el nostre arxiu. El servei d'Urbanisme és qui frueix més aquest servei, atesa la proximitat de les seves oficines, però també s'ofereix un servei actiu als departaments de Cultura, Padró d'habitants, Canal Terrassa TV, SOMUHATESA, entre d'altres, que disposen de documentació semiactiva a l'Arxiu.
- **Consultes genealògiques.** Són molt freqüents les consultes sobre antecedents familiars que ens arriben dels ciutadans. O bé de manera presencial o bé de manera diferida, oferim sempre resposta en temps molt reduïts. Enguany s'han gestionat més d'una setantena de consultes d'aquest tipus que han arribat pels diferents canals actius dels quals disposem actualment: presencial, telemàtic i telefònic. En aquest sentit ja es poden fer consultes genealògiques des de la seu electrònica de l'Ajuntament de Terrassa dins l'epígraf: “Consulta d'assessorament genealògic a l'Arxiu Històric de Terrassa”.

- **Consultes de recerca.** Es tracta de consultes que impliquen un treball de recerca per part del personal de l'Arxiu. També arriben per qualsevol canal i s'atenen amb prestesa. Cal destinar-hi, a diferència de les altres consultes, una major quantitat de temps perquè cal analitzar la documentació existent als dipòsits i retrobar amb precisió la documentació i/o la informació sol·licitada. Durant el 2010 s'ha donat resposta a més de 600 consultes. El paper de mediació que realitza el servei en aquest sentit ha de ser destacat. Continuem oferint resposta immediata, sigui quin sigui el canal per on arribi (presencial, telemàtic o telefònic) i ja es poden fer consultes de recerca des de la seu electrònica de l'Ajuntament de Terrassa dins l'epígraf: "Consulta d'assessorament de recerca a l'Arxiu Històric de Terrassa".

4.2 Activitats de difusió

A continuació expliquem les activitats de difusió que s'han realitzat aquest any. Hi destaca la varietat de registres que fan possible arribar a diferents públics amb propostes contrastades i que s'ocupin de registres històrics de diferents èpoques.

- **"A l'Abril: Arxiu i Llibres"**. Aquest any s'ha iniciat aquest cicle dedicat al foment i la promoció de llibres i investigacions que han utilitzat documentació de l'Arxiu. El dia 22 d'abril, vigília de la festa de Sant Jordi, s'ha organitzat un acte públic en el qual s'han presentat de manera simultània els llibres següents: *Pàgines Vacarissanes*, d'Àngel M. Hernández Cardona; *El gènere de punt a Terrassa*, d'Ana Fernández Álvarez; *Ecclesiae Egarenses*, de Domènec Ferran; i *El camí dels monjos: el tram de Terrassa*, de Joan Soler Jiménez. Emmarcat dins el mateix cicle, s'ha presentat el llibre *Sàtires, cuplets i acudits en temps d'eleccions. Política i caciquisme a Terrassa (1917-1923)*, de Josep Puy i Juanico, editat per la Fundació Torre del Palau. L'acte públic es va fer el dia 14 d'abril a l'Arxiu. El cicle ha comptat amb l'assistència de 136 persones.
- **Dia internacional dels arxius.** S'ha celebrat el dia 9 de juny amb la presentació del portal web de l'Arxiu Municipal, en el qual s'han carregat prop de 3.000 actes del Consell de la Universitat de la vila de Terrassa datades entre 1400 i 1715, digitalitzades a alta resolució. Aquesta càrrega complementa les actes del Ple de l'Ajuntament, ja publicades des de l'any 2008, que van des de l'any 1840 fins al 1990. D'aquesta manera, totes les decisions preses pels òrgans rectors de la nostra ciutat, abans vila, es poden seguir de manera sistemàtica i amb una seqüència destacable des del segle xv fins als nostres dies. L'espai temporal entre 1715 i 1840 és objecte de digitalització en aquest moment, per tal d'oferir una continuïtat completa a partir de l'any vinent.
- **Exposicions virtuals.** Aprofitant la posada en marxa d'aquest portal s'han ofert

dues exposicions virtuals amb els següents títols: “El règim municipal de Terrassa al llarg dels segles”, que ofereix un repàs, amb imatges de documents i fotografies, de les diferents maneres com s’ha organitzat la corporació municipal des del segle XII, i “Fons del Teatre Principal – Ignasi Amat i Monset, tresorer (1893-1960)”, on es pot trobar una mostra de la documentació que forma part d’aquest fons i permet documentar uns anys de la vida del Teatre Principal dels quals se’n sabia ben poca cosa i se’n coneixia una documentació molt exigua.

- **Sessió teatralitzada “Poesia Poca-solta”.** Amb motiu de la Festa Major de Terrassa, el dia 6 de juliol s’ha fet una lectura escenificada i musicada de textos inèdits de temàtica eròtica, sarcàstica i escatològica que es conserven a l’Arxiu. La representació ha anat a càrrec del grup teatral Fu-Remoll, sota la direcció d’Agustí Humet. L’acte ha tingut un èxit absolut amb la participació de més de 90 persones. La sala de consulta de l’Arxiu s’ha transformat en un escenari teatral, i la representació es pot veure al web de l’Arxiu Municipal, exposició virtual “Poesia Poca-solta: el making-off”. Conjuntament s’ha editat un opuscle titulat *Poesia Poca-solta. Bromes, erotisme i sàtira barroera a la Terrassa de finals del XVIII*.
- **Memòria Democràtica a Terrassa.** Conjuntament amb el CEHT s’ha organitzat un cicle d’activitats adreçades a presentar productes relacionats amb la recuperació de la memòria històrica a Terrassa. Així, el dia 11 de novembre s’ha presentat la digitalització de les darreres entrevistes realitzades dins el marc del projecte “Combat per la Llibertat”, que han rebut una subvenció de la institució Memorial Democràtic. També s’ha presentat el banc d’imatges audiovisuals que en els darrers cinc anys s’ha anat recopilant a l’Arxiu. El dia 2 de desembre s’ha inaugurat l’exposició “Fem Memòria”, a la qual s’exposa un seguit de fotografies aportades per particulars al diari *El Periòdic* i que Memorial Democràtic ofereix de manera gratuïta. El mateix dia s’ha presentat el llibre *En aquesta carta hi ha tabac. Epistolari d’un soldat de l’exèrcit republicà*, de Miquel Peralta, editat per Cossetània Edicions. Tots els actes s’han celebrat a l’Arxiu.
- **Els Teatres a Terrassa.** Per encàrrec del Servei Municipal de Cultura i en col·laboració amb el Centre d’Arts Escèniques de Terrassa, enguany s’ha començat a preparar una exposició de cara a la inauguració del Teatre Principal, prevista per al 2011. El tema serà el de la història dels teatres terrassencs des de mitjan segle XIX i la localització dels diferents escenaris on durant tot aquest temps s’ha sentit la veu de la musa del Teatre. S’ha fet una investigació preliminar per a detectar la documentació textual i gràfica necessària que aporta nous coneixements sobre aquesta temàtica. Durant els mesos de setembre i octubre s’ha començat a configurar el guió definitiu de l’exposició.

5. Promoció de l'ocupació

No hi ha dubte que, amb la implantació de l'Administració electrònica, l'Arxivística i la Gestió Documental s'han consolidat com a sectors emergents que permeten donar resposta i aportar criteri a la simplificació administrativa, al treball millor organitzat i a la preservació dels drets dels ciutadans. Això fa que s'hagin potenciat els perfils laborals actuals i que fins i tot s'hagin obert perfils laborals nous, com ara el de tècnic en digitalització certificada. En aquest sentit, i fruit del Pla d'Ocupació que la Generalitat ha desenvolupat enguany, l'Arxiu ha disposat durant sis mesos de tres persones que han rebut una formació específica i estan adquirint una pràctica laboral en digitalització de primera qualitat.

I és que apostem per la qualitat. Durant el mes de juliol, l'Arxiu Comarcal ha estat seu d'un curs de formació de 100 hores adreçat a 40 treballadors de l'esmentat Pla d'Ocupació que posteriorment han treballat en diferents departaments de l'Ajuntament de Terrassa, del Consell Comarcal i de l'Ajuntament de Sabadell. S'ha realitzat una formació amb professionals experts, coneixedors de l'Administració local i procedents, alguns, de la Universitat Politècnica de Catalunya. Els arxius no entenem la digitalització com un simple procediment mecànic de copiat en format digital dels originals analògics, sinó que creiem fermament que cal preparar adequadament la documentació que s'ha de digitalitzar, cal aplicar processos no agressius als originals, cal documentar exhaustivament les còpies efectuades i garantir un sistema de treball robust que permeti la certificació dels productes resultants.

A més a més de la formació de digitalitzadors, també hem format un total de cinc becaris procedents dels cursos de mestratge arxivístic de l'Escola d'Arxivística i Gestió Documental de la Universitat Autònoma de Barcelona i de l'assignatura de Gestió d'Arxius de la Universitat de Vic. Aquesta tasca, que realitzem des de ja fa uns quants anys, ens permet preparar professionals adequats que es troben, un cop finalitzada la seva col·laboració, preparats per entrar al mercat laboral amb plenes garanties.